

מזמור מב-מג – ממונולוג לדיאלוג

בשני המזמורים האלו עולה תמונה בה חש המשורר כי הוא רחוק מאלוהיו. המשורר, שמתמודד עם מציאות איומה וכואבת, מבכה לא רק את מכאובי החיים, אלא את תחושת הבדידות שהוא חש – בעולם שאלוהים נעדר ממנו. התחושה שלו היא שהוא נותר עזוב וגלמוד, והוא מייחל בכל ליבו למצוא את אורו של אלוהים בתוך החושך הגדול.

אך המשורר אינו מתיר לעצמו להיות יותר בשדות המירמור. הוא מבקש להיחלץ משם, בעזרת מילות הפזמון, עליהם הוא חוזר שלוש פעמים: (ולכן נראה לבאר ששני המזמורים שלפנינו אינם אלא אחד ארוך): "מה תִּשְׁתַּחֲוֶי נְפִשִׁי וְיִמָּה תִּתְהַמֵּי עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אֹדְנֵנוּ יְשׁוּעַת פָּנֵי וְאֱלֹהֵי".

בפזמון החוזר המשורר קורא לעצמו שלא לשקוע בעצמו, שלא להיות בד' אמותיה של הליריקה, אותה אשר מותירה את המכאובים בין קירות ליבו בלבד, וקורא לעצמו לפנות לאלוהיו, לשוב ולדבר איתו. הפנייה לאלוהים, כך מאמין המשורר, תאפשר לו שלא לשקוע במרה שחורה, ותאפשר לו לשחרר במעט את המכאובים המכבידים על ליבו.

המזמור, כדרכו של משורר תהלים אמנם מדבר יחסי אדם ואלוהיו. אך המסר הטמון בו יכול להיות רחב אף יותר. אחת ההשלכות של שעת משבר עלינו הוא ביצירת תחושת הבדידות, התחושה שהמשא שעלינו לשאת עתה כבד מנשוא – ואין בכוחנו לשאת אותו לבד. משורר תהלים מלמד את עצמו ואותנו, שבזמנים שכאלו, המרפא יימצא באמצעות הדיאלוג של האדם עם האחר. על האדם להפוך את הליריקה לתפילה, את המונולוג לדיאלוג, את ההתמודדות עם הקושי לבד, להתמודדות משותפת.

כיצד אתם מרגישים לנוכח המשבר? עם מי אתם מרגישים שיש לכם שפה משותפת ומרחב פתוח לדבר על כל מה שאתם מרגישים?

חשבו על סביבתכם הקרובה, האם אתם מזהים דמויות שנמצאות בבדידות, ובכוחם לשוחח איתם ולהוציא אותם קצת מבדידותם?

לְמַנְצַח מְשָׁכִיל לְבָנֵי קִרְחָ:

כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֲפִיקֵי מַיִם כִּן נְפִשִׁי תְעַרְגַּ אֵלַיךָ אֱלֹהִים:

צְמָאָה נְפִשִׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא וְאֶרְאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים:

הִיִּתָּה לִי דְמַעְתִּי לְחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה בְּאֶמֶר אֵלַי כֹּל הַיּוֹם אֵיךָ אֱלֹהֵיךָ:

אֵלָה אֲזַכְרָה וְאֶשְׁפָּכָה עָלַי נְפִשִׁי כִּי אֶעְבֵּר בְּסָף אֲדָדִים עַד בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹדָה
 הַמּוֹן חוֹגֵג:

מה תשתוּחַחֵי נַפְשִׁי וּתְהַמִּי עָלַי הוֹחִילֵי לֵאלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנֹו יְשׁוּעוֹת פָּנָיו:

אֱלֹהֵי עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחַח עַל בֶּן אֲזַכְרֶךָ מֵאֶרֶץ יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים מִהֵר מִצְעָר:

תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ כָּל מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְיָה עָלַי עָבְרוּ:

יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה חֲסֵדוֹ וּבִלְיָלָה [שִׁירָה] שִׁירוּ עִמִּי תִפְלֶה לְאֵל חַיִּי:

אוֹמְרָה לְאֵל סִלְעֵי לָמָּה שָׁכַחְתָּנִי לָמָּה קָדַר אֶלְךָ בְּלַחֲץ אוֹיֵב:

בְּרִצַּח בְּעֲצֻמוֹתַי חֶרְפוֹנֵי צוּרְרֵי בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵינִי אֱלֹהֶיךָ:

מה תשתוּחַחֵי נַפְשִׁי וּמָה תְהַמִּי עָלַי הוֹחִילֵי לֵאלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנֹו יְשׁוּעוֹת פָּנָי וְאֱלֹהֵי:

(באן מתחיל מזמור מ"ג)

שִׁפְטֵנִי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי מְגוּי לֹא חָסִיד מֵאִישׁ מְרָמָה וְעוֹלָה תִפְלֹטֵנִי:

כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי מְעוֹזֵי לָמָּה זָנַחְתָּנִי לָמָּה קָדַר אֶתְהַלֵּךְ בְּלַחֲץ אוֹיֵב:

שִׁלַּח אוֹרֶךָ וְאַמְתָּךְ הִמָּה יִנְחוּנֵי יְבִיאוּנֵי אֶל הַר קְדֻשָּׁךָ וְאֶל מִשְׁכַּנּוֹתֶיךָ:

וְאֲבוֹאָה אֶל מִזְבַּח אֱלֹהִים אֶל אֵל שְׁמַחַת גִּילֵי וְאוֹדֶךָ בְּכִנּוּר אֱלֹהִים אֱלֹהֵי:

מה תשתוּחַחֵי נַפְשִׁי וּמָה תְהַמִּי עָלַי הוֹחִילֵי לֵאלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנֹו יְשׁוּעוֹת פָּנָי וְאֱלֹהֵי: